

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/120/2023
Identifikačné číslo spisu:	8121205018
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8121205018.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Š. S., rod. S., nar. X. S. XXXX, A., O.. D. XX, zastúpený advokátkou JUDr. Vierou Strakovou, Prešov, Námestie legionárov 5, proti žalovanej: Ľ. S.Í., rod. K., nar. XX. F. XXXX, C. Š., T. XX/XX, zastúpená spoločnosťou RIEDL advokátska kancelária s. r. o., Prešov, Slovenská 46, o vyporiadanie BSM, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9C/48/2021, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 30. mája 2023, sp. zn. 13Co/33/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Prešov rozsudkom z 27. februára 2023, č. k. 9C/48/2021-271 (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozhodol, že

I. Z majetku patriaceho do BSM sa do výlučného vlastníctva žalovanej prikázala

- hospodárska budova na p.č. CKN XXX/X, k.ú. C. Š.Š.,
- prístrešok s altánkom, vrátane spevnenej plochy z kamennej dlažby na prednej časti p.č. CKN XXX, k.ú. C. Š.,
- drevená kôľha na p.č. CKN XXX, k.ú. C. Š.,
- prístrešok na zadnej časti p.č. CKN XXX, k.ú. C. Š.,
- vzdušná elektrická NN prípojka,
- umelé jazierko s múrikom okolo na prednej časti p.č. CKN XXX, k.ú. C. Š.,
- oporný múr na p.č. CKN XXX/X, k.ú. C. Š.,
- murovaný plot pred domom + posuvné vráta a vrátka pred domom na p.č. CKN XXX, k.ú. C. Š.

II. Žalovanej uložil povinnosť vyplatiť žalobcovi vyporiadací podiel v sume 32.645,66 eura a to do 6 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

IV. Žalobcovi a žalovanej, každému v rozsahu 1, uložil povinnosť zaplatiť X.. N. J., N., T. I. XX, XXX XX J. trovy odborného vyjadrenia a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu I. inštancie o výške týchto trov.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 30. mája 2023 sp. zn. 13Co/33/2023 I. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. II. zrušil rozsudok vo výrokoch III. a IV. a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na nové rozhodnutie. Uviedol, že v danom spore dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, ktorého prípustnosť vyvodila z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, pretože odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Napadnutý rozsudok považovala za arbitrárny, nepresvedčivý, založený na svojvoľnom hodnotení vykonaného dokazovania, ktoré jej nedalo v žiadnom prípade uspokojivé odpovede na prednesenú právnu argumentáciu a vznesené námietky. Podľa jej názoru napadnutý rozsudok zakladá pre svoju arbitrárnosť dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, teda vadu zmätočnosti. Žiadala, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie nespĺňa základné formálne a obsahové náležitosti pre tento mimoriadny opravný prostriedok. K porušeniu práva na spravodlivý proces zo strany súdu jeho procesným postupom nemohlo dôjsť, nakoľko žalovaná počas celého základného a odvolacieho konania bola pasívna a neprodukovala žiadne dôkazy. Navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovanej ako nedôvodné zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie ako neprípustné treba odmietnuť.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

7. Najvyšší súd opakovane vyslovil názor, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015).

8. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie

konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/209/2015, 3Cdo/36/2016, 3Cdo/264/2014, 1Cdo/334/2013). Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco, namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/348/2013, 3Cdo/319/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

9. Naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky). Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. V danom spore žalovaná namietala vadu zmätočnosti konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11.1. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (pozri sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

12. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Nesprávne a svojvoľné vyhodnotenie vykonaných dôkazov, ktoré dovolateľka uvádza v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Uvedenú dovoláciu námietku bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, a to preto, že hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal, teda v žiadnom prípade súdu prvej inštancie, pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000), ako aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012).

14. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu dovolací súd nie je oprávnený, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Dovolaním sa preto

nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porovnaj I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní. Vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, však v súdnej veci dovolací súd nezistil.

15. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania len v tom prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia práva sporovej strany na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

16. S poukazom na vyššie uvedené preto dovolací súd v danej veci nezistil existenciu namietanej vady v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, mal za to, že procesný postup súdov, ktoré konali v zmysle ustanovení a zásad zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces. Napadnuté rozhodnutia sa nevymykajú nielen zo zákonného, ale ani ústavnoprávného rámca.

17. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie dovolateľky odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

18. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok